DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 4 mars 2010 *

I mål C-38/06,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 24 januari 2006,

Europeiska kommissionen, företrädd av G. Wilms och M. Afonso, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Portugal, företrädd av L. Inez Fernandes, Â. Seiça Neves, J. Gomes och C. Guerra Santos, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

* Rättegångsspråk: portugisiska.

med stöd av

Konungariket Danmark, företrätt av J. Molde, i egenskap av ombud,

Republiken Grekland, företrädd av E.-M. Mamouna och K. Boskovits, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

Republiken Italien, företrädd av I. Bruni, i egenskap av ombud, biträdd av G. De Bellis, avvocato dello Stato, med delgivningsadress i Luxemburg,

Republiken Finland, företrädd av A. Guimaraes-Purokoski, i egenskap av ombud,

intervenienter,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna E. Levits, A. Borg Barthet (referent), M. Ilešič och M. Safjan,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 januari 2010,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen ska fastställa att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 2 och 9–11 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 155, s. 1; svensk specialutgåva, område 1, volym 4, s. 41), i dess lydelse enligt rådets förordning (Euratom, EG) nr 1355/96 av den 8 juli 1996 (EGT L 175, s. 3) (nedan kallad förordning nr 1552/89), för perioden den 1 januari 1998–30 maj 2000, och enligt samma artiklar i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/200 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 130, s. 1), från och med den 31 maj 2000, genom att underlåta att fastställa och till kommissionen betala egna medel till följd av import av utrustning och varor för specifikt militär användning för perioden den 1 januari 1998–31 december 2002, och genom att underlåta att betala dröjsmålsränta på detta belopp.

Tillämpliga bestämmelser

2 I artikel 2.1 i rådets beslut 88/376/EEG, Euratom av den 24 juni 1988 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 185, s. 24), liksom i rådets beslut 94/728/EG, Euratom av den 31 oktober 1994 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 293, s. 9; svensk specialutgåva, område 1, volym 3, s. 192), föreskrivs följande:

”Följande inkomster skall utgöra egna medel som redovisas i gemenskapernas budget:

…

b) Tullar och andra avgifter enligt gemensamma tulltaxan som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land samt tullavgifter på varor som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

…”

3 I artikel 20 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad gemenskapens tullkodex), föreskrivs följande:

”1. Den tull som lagligen skall betalas om en tullskuld uppstår skall grundas på Europeiska gemenskapernas tulltaxa.

…

3. Europeiska gemenskapernas tulltaxa skall omfatta följande:

a) Kombinerade nomenklaturen.

…

c) De avgiftssatser och andra debiteringsgrunder som vanligen tillämpas på varor som omfattas av den kombinerade nomenklaturen beträffande

— tullar

…

d) Bestämmelser om förmånstull enligt avtal som gemenskapen har slutit med vissa länder eller grupper av länder och som föreskriver att förmånsbehandling i tullhänseende skall medges.

e) Bestämmelser om förmånstull som antagits ensidigt av gemenskapen med hänsyn till vissa länder, grupper av länder eller territorier.

f) Autonoma undantagsbestämmelser som föreskriver en nedsättning av eller befrielse från importtull för vissa varor.

g) Andra tulltaxebestämmelser som anges i annan gemenskapslagstiftning.

…”

4 Artikel 217.1 i gemenskapens tullkodex har följande lydelse:

”Varje belopp avseende importtullar eller exporttullar som kommer från en tullskuld, nedan kallat tullbelopp, skall av tullmyndigheterna beräknas så snart de

fått nödvändiga uppgifter och föras in i räkenskaperna eller något annat likvärdigt medium (bokföring).

…”

5 Såvitt avser regleringen av hur gemenskapernas egna medel ska ställas till kommissionens förfogande har Europeiska unionens råd antagit förordning nr 1552/89, som är tillämplig under den tidsperiod som är aktuell i förevarande mål till och med den 30 maj 2000. Från och med den 31 maj 2000 ersattes den av förordning nr 1150/2000, som kodifierar förordning nr 1552/89 utan att förändra dess innehåll.

6 I artikel 2 i förordning nr 1552/89 föreskrivs följande:

”1. Vid tillämpningen av denna förordning skall gemenskapens anspråk på egna medel enligt artikel 2.1 a och b i beslut 88/376/EEG, Euratom anses fastställda så snart som villkoren i tullföreskrifterna uppfyllts i fråga om bokföring av anspråksbeloppet och underrättelse till den betalningsskyldige om beloppet..

1a Fastställandet enligt punkt 1 skall anses ha skett dagen för bokföring enligt tullföreskrifterna.

…”

7 Artikel 9.1 i nämnda förordning har följande lydelse:

”I enlighet med förfarandet i artikel 10 skall varje medlemsstat kreditera egna medel på det konto som för detta syfte i kommissionens namn öppnats i medlemsstatens finansförvaltning eller hos ett organ utsett av medlemsstaten.

Detta konto skall vara avgiftsfritt.”

8 I artikel 10.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”Efter avdrag på 10 % som kostnader för uppbörd enligt artikel 2.3 i beslut 88/376/EEG, Euratom skall de egna medel som avses i artikel 2.1 a och b i det beslutet krediteras senast den första arbetsdagen efter den nittonde dagen i den andra månad som följer efter den månad under vilken anspråket fastställdes enligt artikel 2.

…”

9 Artikel 11 i förordning nr 1552/89 har följande lydelse:

”En försening av en kreditering på det konto som avses i artikel 9.1 medför att den berörda medlemsstaten skall betala ränta till den räntesats som på förfallodagen är

tillämplig på medlemsstatens penningmarknad för kortfristig offentlig finansiering, ökad med två procentenheter. Denna räntesats skall ökas med 0,25 procentenheter för varje månad som krediteringen försenas. Den ökade räntesatsen skall tillämpas på hela förseningsperioden."

10 Artikel 22 i förordning nr 1150/2000 har följande lydelse:

"Förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 skall upphöra att gälla.

Hänvisningar till den förordningen skall tolkas som hänvisningar till den här förordningen och skall läsas enligt den jämförelsetabell som återfinns i bilagan, del A."

11 Bortsett från att det i förordning nr 1552/89 hänvisas till beslut 88/376 och i förordning nr 1150/2000 till beslut nr 94/728, är artiklarna 2 och 9–11 i dessa förordningar identiska till innehållet.

12 Avdraget på 10 procent enligt artikel 10.1 i förordning nr 1150/2000 höjdes till 25 procent genom rådets beslut 2000/597/EG, Euratom av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, s. 42).

13 Skäl 1 i nämnda beslut har följande lydelse:

”Vid sitt möte i Berlin den 24–25 mars 1999 kom Europeiska rådet bland annat fram till att systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel bör vara rättvist, öppet för insyn, kostnadseffektivt, enkelt och bygga på kriterier som bäst ger uttryck för varje medlemsstats förmåga att bidra.”

14 I skäl 5 i rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning (EGT L 25, s. 1, rättelse EUT L 83, 2003, s. 75), som antogs med stöd av artikel 26 EG, anges följande:

”För att beakta skyddet av medlemsstaternas sekretess relaterad till uppgifter inom militär verksamhet är det nödvändigt att fastställa särskilda administrativa förfaranden för att tullbefrielse skall kunna beviljas. En deklaration från den behöriga myndigheten i den medlemsstat för vars styrkor vapnen eller den militära utrustningen är avsedd vilken också skulle kunna användas som en sådan tulldeklaration som krävs enligt tullkodexen, skulle utgöra en betryggande garanti för att dessa villkor uppfylls. Deklarationen bör ges i form av ett intyg. Det är lämpligt att specificera den form som sådana intyg måste ha och att även tillåta att databehandlingsteknik tillämpas för deklarationen.”

15 I artikel 1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”I denna förordning fastställs villkoren för autonomt upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning som importeras från tredje land av de myndigheter som ansvarar för det militära försvaret i medlemsstaterna, eller för dessa myndigheters räkning.”

16 Artikel 3.2 i förordningen har följande lydelse:

”Trots bestämmelserna i punkt 1 får intyget och de importerade varorna, av sekretesskäl relaterade till uppgifter inom militär verksamhet, överlämnas till andra myndigheter som utsetts för detta ändamål av den importerande medlemsstaten. I sådana fall skall den behöriga myndigheten som utfärdar intyget före den 31 januari och den 31 juli varje år överlämna en sammanfattande rapport om sådan import till tullmyndigheterna i sin medlemsstat. Rapporten skall avse sexmånadersperioden omedelbart före den månad då rapporten skall överlämnas. Den skall innehålla uppgift om antalet intyg och datum för utfärdande av dessa, datum för importen och det sammanlagda värdet och bruttovikten för de varor som importerats med intygen.”

17 Enligt artikel 8 i förordning nr 150/2003 ska förordningen tillämpas från och med den 1 januari 2003.

Det administrativa förfarandet

18 Genom en formell underrättelse av den 21 december 2001 inom ramen för fördragsbrottsförfarande nr 1990/2039 underrättade kommissionen Republiken Portugal om att den inte hade uppfyllt sina skyldigheter genom att på grundval av artikel 296 EG undanta sin import av varor för militär användning från de tullar som föreskrivs i unionsrätten.

19 Kommissionen begärde genom skrivelse av den 20 december 2001 att Republiken Portugal skulle beräkna de tullar som kommissionen ansåg att denna medlemsstat

var skyldig, till följd av den aktuella importen, och ställa dessa till kommissionens förfogande före den 31 mars 2002. Från detta datum skulle dröjsmålsränta utgå enligt artikel 11 i förordning nr 1150/2000.

20 Kommissionen erhöll svar från Republiken Portugal den 2 juli 2002, innebärande att den aktuella importen var undantagen från tullar eftersom den avsåg specifikt militär användning och att detta undantag var nödvändigt för att skydda statens väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 296 EG. Därefter begärde kommissionen på nytt genom skrivelse av den 24 mars 2003 att Republiken Portugal till kommissionens förfogande skulle ställa det totala tullbelopp som kommissionen ansåg att denna medlemsstat var skyldig, till följd av importen av militär utrustning mellan 1998 och 2002, samt nödvändiga uppgifter om räkenskaperna för att kunna beräkna räntan för denna försening.

21 Kommissionen anmodade på nytt Republiken Portugal, genom en formell underrättelse av den 17 oktober 2003, att snarast beräkna de egna medel som inte hade betalats och ställa dessa medel till kommissionens förfogande samt betala dröjsmålsränta enligt artikel 11 i förordning nr 1150/2000.

22 Kommissionen ansåg att de argument som hade framförts från Republiken Portugal, i svar av den 9 januari 2004, var otillfredsställande och skickade därför, den 18 november 2004, ett motiverat yttrande till denna medlemsstat, med en anmodan om att vidta nödvändiga åtgärder för att följa det motiverade yttrandet inom en frist på två månader från mottagandet av detsamma.

23 Den 6 oktober 2004 skickade Republiken Portugal till kommissionen ett kompletterande svar på den formella underrättelsen av den 17 oktober 2003.

24 Eftersom Republiken Portugal inte svarade på det nämnda motiverade yttrandet och inte heller betalade de egna medel samt den ränta som begärdes, väckte kommissionen förevarande talan.

25 Genom beslut av den 24 maj 2006 tillät domstolens ordförande Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Italien och Republiken Finland att intervenera till stöd för Republiken Portugals yrkanden.

Talan

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

26 Republiken Portugal anser att den förevarande talan ska avvisas. Enligt denna medlemsstat framgår det tydligt av talan att kommissionen yrkar att det till den ska betalas belopp motsvarande egna medel som kommissionen vet varken har realiserats, tagits med i räkenskaperna eller tillkännagivits och som naturligen inte heller har uppburits.

27 Även om kommissionen genom förevarande talan yrkar att domstolen ska fastställa att Republiken Portugal inte har uppfyllt vissa av sina skyldigheter enligt unionsrätten, yrkar kommissionen i realiteten att denna medlemsstat ska förpliktas att ersätta den skada som kommissionen ska ha lidit till följd av att Republiken Portugal felaktigt inte har drivit in de tullfordringar som avses i ansökan.

28 Denna skillnad mellan föremålet för talan och yrkandet står enligt Republiken Portugal i strid med artikel 38.1 i rättegångsreglerna enligt vilken föremålet för talan ska stämma överens med yrkandena.

29 Kommissionen anser att Republiken Portugals invändning om rättegångshinder helt saknar grund.

30 Kommissionen anser i första hand att de belopp som Republiken Portugal är skyldig att betala till unionens budget är sådana som denna medlemsstat var förpliktad att uppbära och kreditera gemenskapen till följd av unionsrätten. Frågan om en medlemsstat har underlåtit att uppfylla nämnda skyldigheter är en fråga om tolkning och tillämpning av EG-fördraget som faller inom domstolens behörighet enligt artikel 220 EG. För dessa fall föreskrivs i artikel 226 EG en särskild form av talan och ett särskilt förfarande som måste inledas av kommissionen. Domstolens behörighet kan därmed inte betvivlas.

31 I andra hand har kommissionen anfört att det inte är någon skillnad mellan föremålet för talan och yrkandena. Artikel 226 EG är tillämplig på den talan som har väckts av

kommissionen, vilken gäller en tvist mellan den och Republiken Portugal som syftar till att domstolen ska fastställa att denna medlemsstat har åsidosatt sina skyldigheter enligt unionsrätten.

32 Kommissionen anser i tredje hand att Republiken Portugals påstående om att talan inte kan tas upp till sakprövning, eftersom det i praktiken skulle vara omöjligt att vidta åtgärder för att verkställa domen, inte kan godtas. Det är hur som helst fastslaget att faktiska eller rättsliga hinder i Republiken Portugal för att vidta åtgärder så att denna dom kan verkställas aldrig kan utgöra ett hinder mot att kommissionens fördragsbrottstalan mot medlemsstaten tas upp till sakprövning.

Domstolens bedömning

33 Det ska påpekas att kommissionens syfte med talan är att domstolen ska fastställa att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 2 och 9–11 i förordningarna nr 1552/89 och nr 1150/2000.

34 Domstolen anser dessutom att det redan av ordalydelsen i kommissionens ansökan framgår att kommissionen bara har yrkat att domstolen ska fastställa att Republiken Portugal har gjort sig skyldig till fördragsbrott. Den har inte yrkat att domstolen ska ålägga medlemsstaten att vidta vissa bestämda åtgärder.

35 Det är således inte någon skillnad mellan föremålet för talan och kommissionens yrkanden.

36 Kommissionens talan kan följaktligen tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

Parternas argument

37 Kommissionen har gjort gällande att Republiken Portugal inte kan åberopa artikel 296 EG till stöd för att underlåta att betala tullarna för den aktuella importen, eftersom tulluppbörden inte äventyrar statens väsentliga säkerhetsintressen.

38 Vad beträffar tolkningen av artikel 296 EG anser kommissionen att Republiken Portugal inte kan undanta sin import av varor för specifikt militär användning från tullar annat än om förutsättningarna för att tillämpa denna artikel är uppfyllda, samt inom de begränsningar som har uppställts i de bestämmelser som antagits av rådet rörande undantag från sådana tullar i enlighet med artikel 26 EG.

39 Förordning nr 150/2003 innehåller för övrigt, enligt kommissionen, ett liknande resonemang, eftersom det undantag från tullar för varor som det föreskrivs om i denna förordning endast gäller om vissa förutsättningar är uppfyllda.

40 Kommissionen har anfört att det i dom av den 16 september 1999 i mål C-414/97, kommissionen mot Spanien (REG 1999, s. I-5585), om undantag på området för mervärdesskatt anges att de undantag från fördraget som det bland annat föreskrivs om i artikel 296 EG ska tolkas restriktivt. Enligt kommissionen ska den berörda medlemsstaten visa att det undantag som den anser är tillämpligt inte går utöver vad som

sägs i denna artikel och att ett undantagsfall föreligger som motiverar en avvikelse från bestämmelserna i den gemensamma tulltaxan. De kriterier som har utvecklats av domstolen i fråga om mervärdesskatt är enligt kommissionen tillämpliga på området för egna medel.

41 Vidare anser kommissionen att Republiken Portugals argument om prisökning på den importerade militära utrustningen, och om optimeringen av de finansiella medel som har avsatts för underhåll och modernisering av de militära styrkorna, inte kan godtas. Enligt kommissionen har denna medlemsstat inte anfört någon bevisning i form av sifferuppgifter som möjliggör slutsatsen att dess försvarskapacitet skulle vara hotad.

42 Vad beträffar skyddet av sekretess för uppgifter inom militär verksamhet, som har åberopats av Republiken Portugal för att motivera undantag från tullar på militär utrustning importerad från tredjeland, anser kommissionen att detta skydd endast rör formerna för kontrollerna av de importerade varorna och inte innebär en befrielse från skyldigheten att betala de tullar som föreskrivs i unionsrätten.

43 Kommissionen anser att Republiken Portugal kan vidta åtgärder avseende den inre organisationen av sin förvaltning för att säkerställa den eftersträvade sekretessen. Detta synsätt bekräftas för övrigt av förordning nr 150/2003, i vilken hänsyn tas till skyddet av sekretess för uppgifter inom militär verksamhet.

44 När det gäller den sekretess för uppgifter inom militär verksamhet som har åberopats av Republiken Portugal ställer sig kommissionen tvivlande till allvaret i denna grund. Ett stort antal uppgifter om import av varor för militär användning till denna medlemsstat finns nämligen upptagna i Förenta nationernas register över konventionella vapen, till vilket Republiken Portugal lämnar en årlig sammanfattning av viktigare

import av konventionella vapen. Denna import finns också upptagen i rapporter om handel med vapen och annan militär utrustning som de större exporterande staterna publicerar. Detaljeringsgraden för dessa uppgifter är klart högre än den som krävs för betalning av de tullar som medlemsstaterna ska betala till unionen. All denna information är lätt tillgänglig för allmänheten.

45 Kommissionen har tillbakavisat anklagelserna från Republiken Portugal att kommissionens talan inte skulle vara i överensstämmelse med förordning nr 150/2003.

46 Kommissionen har påpekat att dess viktigaste uppgift enligt artikel 211 EG är att övervaka att unionsrätten tillämpas korrekt. Vidare har kommissionen påpekat att det faktum att den har tagit hänsyn till medlemsstaternas och gemenskapens intressen när den har utövat sin initiativrätt, i fråga om lagstiftning för att anta bestämmelser som är bättre anpassade till dessa intressen, inte befriar medlemsstaterna från deras skyldigheter enligt den unionsrätt som gällde före det att dessa nya bestämmelser trädde i kraft, i förevarande fall förordning nr 150/2003, och inte heller befriar kommissionen från dess ansvar enligt artikel 211 EG.

47 Beträffande principen om berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen anser kommissionen att den redan har tagit hänsyn till dessa principer genom att endast begära betalning för förfallna tullar för perioden den 1 januari 1998–31 december 2002, trots att överträdelsen i realiteten skett under en mycket längre period.

48 Republiken Portugal anser att artikel 296 EG utgör ett generellt undantag från alla övriga bestämmelser i fördraget och att detta undantag, i kraft av artikel 298 första stycket EG, endast begränsas genom uppräkningen av vapen i den lista som har upprättats genom rådets beslut 255/58 av den 15 april 1958 och den möjlighet för kommissionen eller varje annan medlemsstat att enligt artikel 298 andra stycket EG vända sig direkt till domstolen om de anser att det undantag som anges i artikel 296 EG missbrukas.

49 Medlemsstaterna har enligt Republiken Portugal, utöver dessa fall, ett utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att bestämma vilka åtgärder som skulle strida mot deras väsentliga säkerhetsintressen. Denna behörighet för medlemsstaterna att ensidigt vidta åtgärder som avviker från bestämmelserna i fördraget är motiverade av hänsyn till respekten för medlemsstaternas suveränitet, territoriella integritet och försvar. Gemenskapens institutionella jämvikt kräver att varje medlemsstat har rätt att bestämma vilka åtgärder medlemsstaten anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen.

50 Domstolens synsätt i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien ska enligt Republiken Portugal ses mot bakgrund av tillämpligheten av reglerna i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28), på grundval av artikel 296 EG.

51 Republiken Portugal har grundat sin argumentation om tolkningen av artikel 296 EG på förstainstansrättens dom av den 30 september 2003 i mål T-26/01, Fiocchi munizioni mot kommissionen (REG 2003, s. II-3951), där rätten i punkt 58 bekräftat att artikel 296 EG, i fråga om de verksamheter som den avser och på de villkor som ställs däri, har allmän giltighet. Den kan således påverka alla allmänt tillämpliga bestämmelser i fördraget. Det följer dessutom av denna dom att artikel 296.1 b EG ger medlemsstaterna ett särskilt stort utrymme för att bedöma de behov för vilka ett sådant skydd gör sig gällande.

52 Vad beträffar konsekvensen i kommissionens talan har Republiken Portugal på nytt betonat att kommissionen redan 1988 avgett ett lagförslag som utmynnade i att förordning nr 150/2003 antogs. Föremålet för förevarande fördragsbrottstalan är därmed inte konsekvent i förhållande till kommissionens agerande i samband med att denna förordning antogs. Genom nämnda förordning fastställs dessutom en lista på militär utrustning som är undantagen från tullar, som är mycket längre än den lista som har fastställts genom beslut nr 255/58.

53 Republiken Portugal har tillagt att kommissionen under en följd av år inte har reagerat på att denna medlemsstat eller ett stort antal andra medlemsstater har undantagit import av varor för militär användning från tullar. Följaktligen har såväl lagförslaget från 1988 om att upphäva tullar på vissa vapen och militär utrustning, som det faktum att kommissionen inte har agerat under de fjorton år som har gått mellan detta förslag och antagandet av förordning nr 150/2003, gett upphov till berättigade förväntningar hos dessa medlemsstater att kommissionen underförstått hade accepterat dessa medlemsstaters agerande och ansett det vara i överensstämmelse med unionsrätten.

54 I skäl 2 i förordning nr 150/2003 anges följande: ”Det ligger i hela gemenskapens intresse att medlemsstaterna kan förse sina militära styrkor med vapen och militär utrustning som är så tekniskt avancerade och ändamålsenliga som möjligt. Med tanke på den snabba tekniska utvecklingen globalt sett inom denna industrisektor är det vanligt att de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för det nationella försvaret skaffar vapen och militär materiel från producenter eller andra leverantörer i tredje land. Eftersom det är ett säkerhetsintresse för medlemsstaterna är det förenligt med gemenskapens intresse att vissa av dessa vapen och denna utrustning får importeras tullfritt.” Republiken Portugal anser att detta gemenskapsintresse inte uppstod i samband med tillkännagivandet av förordning nr 150/2003 utan låg till grund redan för den lista som fastställdes genom beslut nr 255/58 och för nämnda förslag från 1988.

55 Vad beträffar skyddet av sekretess för uppgifter inom medlemsstaternas militära verksamhet, har Republiken Portugal betonat nödvändigheten av att endast den nationella försvarsmakten har tillgång till uppgifter om de militära styrkornas utrustning. Detta skydd skulle undergrävas om tullar skulle gälla för utrustning avsedd för militär användning, eftersom tillämpningen av sådana tullar förutsätter att det finns en möjlighet för tullmyndigheterna att fysiskt kontrollera varorna. Det är inte tillräckligt att, som kommissionen har föreslagit, anförtro denna kontroll av krigsmateriel åt ett begränsat antal ”förtroendetjänstemän”.

56 Den omständigheten att tullkontroll av import av krigsmateriel kan undergräva skyddet av sekretess för uppgifter inom militär verksamhet, har enligt Republiken Portugal medgivits av kommissionen innan förordning nr 150/2003 trädde i kraft. Det framgår av skäl 5 i denna förordning, som har följande lydelse: ”För att beakta skyddet av medlemsstaternas sekretess relaterad till uppgifter inom militär verksamhet är det nödvändigt att fastställa särskilda administrativa förfaranden för att tullbefrielse skall kunna beviljas.”

57 När det gäller kommissionens argument om offentliggörandet av olika uppgifter om Republiken Portugals import av krigsmateriel, som skulle vara mycket lätt tillgängliga för allmänheten, har denna medlemsstat försäkrat att den aldrig skulle offentliggöra uppgifter betecknade som ”hemliga” eller ”konfidentiella”. Republiken Portugal har inkommit med flera dokument betecknade på detta sätt till stöd för sin ståndpunkt.

Domstolens bedömning

58 Det ska först nämnas att domstolen i ett flertal avgöranden nyligen (se domarna av den 15 december 2009 i mål C-284/05, kommissionen mot Finland, REG 2009, s. I-11705, mål C-294/05, kommissionen mot Sverige, REG 2009, s. I-11777, mål C-387/05, kommissionen mot Italien, REG 2009, s. I-11831, mål C-409/05, kommissionen mot Grekland, REG 2009, s. I-11859, mål C-461/05, kommissionen mot Danmark, REG 2009, s. I-11887, och mål C-239/06, kommissionen mot Italien, REG 2009, s. I-11913) har fått tillfälle att uttala sig om frågor som är identiska med dem i förevarande mål. De principer som har utvecklats i dessa domar ska därför tillämpas i förevarande fall.

59 I gemenskapens tullkodex föreskrivs uppbörd av importtullar på varor avsedda för militära ändamål, såsom de nu aktuella, som härrör från tredjeland. Inte i någon av unionens tullbestämmelser föreskrivs det någon särskild befrielse från importtullar för denna typ av varor såvitt avser tiden för de omtvistade importerna, närmare bestämt perioden den 1 januari 1998–31 december 2002. Det fanns följaktligen inte

heller någon uttrycklig befrielse från skyldigheten att betala in förfallna tullskulder och eventuell dröjsmålsränta till de behöriga myndigheterna för denna period (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 47).

60 Av den omständigheten att förordning nr 150/2003 antogs, i vilken det föreskrivs att importtullar på vissa vapen och militär utrustning har upphävts från och med den 1 januari 2003, följer dessutom att unionslagstiftaren har utgått från att det fanns en skyldighet att betala sådana tullar före nämnda tidpunkt (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 48).

61 Republiken Portugal har inte vid något tillfälle förnekat att de omtvistade importerna genomfördes under den aktuella tidsperioden. Staten har begränsat sig till att bestrida att gemenskapen har rätt till nämnda egna medel med hänvisning till att skyldigheten att betala tull på militär utrustning som importeras från tredjeland skulle medföra allvarlig skada för dess väsentliga säkerhetsintressen, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 296 EG.

62 Det följer av domstolens fasta rättspraxis att den omständigheten att det ankommer på medlemsstaterna att besluta om lämpliga åtgärder för att säkerställa inre och yttre säkerhet inte innebär att sådana åtgärder helt faller utanför unionsrätten (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 50 och där angiven rättspraxis). Såsom domstolen redan har konstaterat föreskrivs uttryckliga undantag i fördraget — som är tillämpliga på situationer som kan äventyra den allmänna säkerheten — endast i artiklarna 30 EG, 39 EG, 46 EG, 58 EG, 64 EG, 296 EG och 297 EG, vilka avser exceptionella och väl avgränsade fall. Härav kan man inte sluta sig till att det finns ett generellt förbehåll i fördraget som innebär att alla åtgärder som vidtas med hänvisning till allmän säkerhet faller utanför unionsrättens tillämpningsområde. Om man godtog att det fanns ett sådant förbehåll, vid sidan av de specifika villkoren i fördragets bestämmelser, skulle unionsrättens tvingande karaktär och dess enhetliga

tillämpning riskera att undergrävas (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 50 och där angiven rättspraxis).

63 Dessutom ska undantagen i artiklarna 296 EG och 297 EG tolkas restriktivt, i överensstämmelse med vad som framgår av fast rättspraxis beträffande undantag från de grundläggande friheterna (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

64 Vad särskilt gäller artikel 296 EG hänvisas det i denna visserligen till åtgärder som en medlemsstat anser är nödvändiga för att den ska kunna skydda sina väsentliga säkerhetsintressen och information vars avslöjande den anser strider mot dess väsentliga säkerhetsintressen. Denna artikel kan emellertid inte tolkas på så sätt att den ger medlemsstaterna en rätt att göra undantag från fördragets bestämmelser redan genom att åberopa nämnda intressen (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 52).

65 På området för mervärdesskatt slog domstolen dessutom fast, i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, att Konungariket Spanien hade gjort sig skyldigt till fördragsbrott, med hänvisning till att medlemsstaten inte hade styrkt att det i den spanska lagstiftningen föreskrivna undantaget från mervärdesskatteplikt för import och förvärv av vapen, ammunition och materiel för endast militärt bruk var motiverat med stöd av artikel 296.1 b EG, med hänsyn till behovet av att skydda Konungariket Spaniens väsentliga säkerhetsintressen (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 53).

66 Det är följaktligen den medlemsstat som stöder sig på artikel 296 EG som ska styrka att undantaget enligt denna artikel är nödvändigt för att skydda statens väsentliga säkerhetsintressen (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 54).

67 Mot bakgrund av ovanstående överväganden kan en medlemsstat inte med framgång åberopa fördyringen av militär utrustning till följd av tillämpningen av tullar på import av sådan utrustning från tredjeland som skäl för att undgå sina skyldigheter vad gäller solidarisk finansiering av unionsbudgeten, till nackdel för andra medlemsstater som uppbär och betalar sådana importtullar (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 55).

68 Domstolen övergår nu till att pröva argumentet att unionens tullförfaranden inte kan garantera Republiken Portugals säkerhet med hänsyn till de krav på sekretess som finns intagna i avtalen med exportländerna. Det är, såsom kommissionen har anfört, unionstjänstemän och nationella tjänstemän som tillämpar unionens tullbestämmelser. Den skyldighet som dessa i förekommande fall har att hemlighålla känsliga uppgifter medför ett skydd för medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 56).

69 Den grad av precision som ska iakttas i samband med de deklarationer som medlemsstaterna ska fylla i och med jämna mellanrum skicka in till kommissionen är inte heller så hög att den leder till skada för medlemsstaternas intressen i fråga om säkerhet och sekretess.

70 I överensstämmelse med artikel 10 EG, som rör medlemsstaternas skyldighet att underlätta fullgörandet av kommissionens uppdrag att se till att fördraget följs, är medlemsstaterna under dessa omständigheter skyldiga att till kommissionen överlämna de handlingar som är nödvändiga för att den ska kunna kontrollera att överföringarna av gemenskapens egna medel sker på ett rättsenligt sätt. En sådan skyldighet hindrar emellertid inte medlemsstaterna från att i undantagsfall besluta att med stöd av artikel 296 EG begränsa de uppgifter som lämnas till kommissionen till vissa delar av en handling, eller att inte alls lämna ut uppgifterna (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 58).

71 Med hänsyn till det ovan anförda finner domstolen att Republiken Portugal inte har styrkt att de villkor som är nödvändiga för att artikel 296 EG ska kunna tillämpas är uppfyllda.

72 Såvitt slutligen avser Republiken Portugals argument att medlemsstaten, med hänsyn till kommissionens långvariga passivitet och till att förordning nr 150/2003 antogs, var i sin fulla rätt att anta att kommissionen underförstått hade godtagit det aktuella undantaget och inte hade för avsikt att väcka förevarande talan, erinrar domstolen om att kommissionen inte på något stadium under förfarandet har frångått sin principiella ståndpunkt.

73 I kommissionens förklaring under förhandlingarna i samband med förordning nr 150/2003 uttryckte den i själva verket klart sin avsikt att inte avstå från uppbörden av de tullar som borde ha betalats in för de perioder som inföll innan förordningen trädde i kraft, och den förbehöll sig rätten att vidta lämpliga åtgärder i detta avseende.

74 Av det ovan anförda följer att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 2 och 9–11 i förordning nr 1552/89, för perioden den 1 januari 1998–30 maj 2000, och enligt samma artiklar i förordning nr 1150/2000, för perioden den 31 maj 2000–den 31 december 2002, genom att underlåta att fastställa och till kommissionen betala egna medel till följd av import av utrustning och varor för specifikt militär användning för perioden den 1 januari 1998–31 december 2002, och genom att underlåta att betala dröjsmålsränta på detta belopp.

Rättegångskostnader

75 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

76 Enligt artikel 69.4 första stycket i rättegångsreglerna ska Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Italien och Republiken Finland, vilka har intervenerat i målet, bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) **Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 2 och 9–11 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel, i dess lydelse enligt rådets förordning (Euratom, EG) nr 1355/96 av den 8 juli 1996, för perioden den 1 januari 1998–30 maj 2000, och enligt samma artiklar i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel, för perioden den 31 maj 2000–31 december 2002, genom att underlåta att fastställa och till kommissionen betala egna medel till följd av import av utrustning och varor för specifikt militär användning för perioden den 1 januari 1998–31 december 2002, och genom att underlåta att betala dröjsmålsränta på detta belopp.**

2) Republiken Portugal ska ersätta rättegångskostnaderna.

3) Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Republiken Italien och Republiken Finland ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter